

subsidært er tiltraadt af flere af Udvalgets Medlemmer, at Valget foregaar kommunevis. Jeg skal tilføie, uden forøvrigt at komme ubeførligt ind paa Forslagets Enteltheder, at Afstemningen kommunevis bliver akkurat ligesaa hemmelig som den, Hvertallet foreslaar. Afstemningen foregaar jo skriftlig i Kommunerne. Stemmesedlerne nedlægges i Valgurnen; den forsegles, og nogle Dage efter møder en Mand fra hver Kommune paa et bestemt Sted i Valgkredsen. Alle Valgurnerne fra Kommunerne tages med sig, idet Stemmesedlerne rykkes ud i en Fællesurne og røres godt om, og derefter begynder Optællingen. Afstemningen er derigennem ordnet saaledes, at der ikke kan være Tale om, at den Eine paa nogen Maade kan opdage, hvordan den Anden har stemt. Jeg anbefaler altsaa at stemme for dette Mindretals-Forslag, hvorefter Valget vil foregaa kommunevis, og jeg gjør det saameget mere, fordi jeg tror, at det er den eneste Veie, ad hvilken vi nogensinde faae indført hemmelig Afstemning her i Landet. I alt Fald under den nuværende Indenrigsminister vil det næppe lade sig gjøre at faae hemmelig Afstemning indført paa anden Maade end paa denne eller paa en noget lignende, som den af mig foreslaede. Ifølge Udtalelser af den høitærede Indenrigsminister ved Sagens tidligere Behandling foreligger det jo klart, at et saadant Forslag vil han kunne gaa med til, og jeg ser ikke, at den høitærede Indenrigsminister paa nogen Maade vil kunne følge det andet Mindretal i Udvalget, der nemlig vil lægge det Hele til Side. — Jeg kommer her til at sige et Par Ord om det ærede Høiremindretal i Udvalget. Det ærede Høiremindretal stiller sig jo meget sympatetisk overfor Tanken, og jeg kan ikke Andet end paaafvænde en Del af de Udtalelser, som fremkom fra den sidste ærede Taler om, at det Forslag, jeg havde stillet, var fornuftigt, og at han fandt, at paa den Maade skulde vi have Forholdet ordnet. Men jeg synes rigtignok, det er en underlig Kjærlighed, den ærede Taler viser overfor hemmelig Afstemning ved at sige: Det er en meget god Historie at faae indført her i Landet, men alligevel ville vi ikke have den indført. Først siges der: Vi tro, at hemmelig Afstemning medfører den bedste Garanti for fri Afstemning her i Landet, hvis vi gaa den Veie; men bagefter kommer saa Høiremindretallet og tilraader dets Meningsfæller og Andre til Slutning at stemme imod det. Det er en platonisk Kjærlighed, og det forekommer mig at være en Slags ulykkelig platonisk Kjærlighed. Høiremindretallet synes at ville

kvæle deres Elskede i omme Favntag; men paa den Maade kan jeg forstyre det ærede Medlem, at der bliver ikke Noget ud af det, for saa er hun død, førend den første Kjærlighedsomfavnelse er tilendebragt. Til Slutning har jeg en Bemærkning at sige til Høiremindretallets Betænkning, hvor det sidste Vitie i det næstsidste Stykke maa bero paa en Misforstaaelse. Naar det der siges, at det Vædringsforslag, jeg nu har anbefalet, forudsætter, at andre Vædringer i Valgloven maa være Følgen deraf, saa passer det ikke. Der bliver ikke Tale om andre Vædringer i Valgloven end dem, som disse Vædringer bringe. Jeg skal forøvrigt indrømme, at det ikke er den heldigste Maade at lovgive paa, ved at man nemlig vedtager en Lov, der slutter med en Bemærkning om, at Valgloven for Fremtiden vedbliver at gjælde kun i Overensstemmelse med, hvad der her er foreslaet. Jeg skal oplæse denne Bemærkning: „Hvor der i denne Lov er brugt Udtrykket „Valgloven“, forstaaes herved „Loven om Valgene til Rigsdagen af 12te Juli 1867 § 14“, hvis Bestemmelser vedblive at være gjældende, saavidt de kunne bestaa med det i nærværende Lov foreskrevne.“ Jeg indrømmer, at det er ikke nogen heldig Form for Lovgivning; men samtidig vil jeg sige, at vinder det Vædringsforslag, jeg her har anbefalet, Anklag her i Thinget, bliver det vedtaget her ved 2den Behandling, skal jeg sørge for, at Sagen kan foreligge til 3die Behandling saaledes, at det, der vedtages, kan passe ind i, føies ind i Valgloven paa den Maade, at der for Fremtiden kun vil komme til at foreligge en eneste Lov om Valgene til Rigsdagen. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale det af dette Mindretal stillede Forslag.

Væjer: Det er mig bekjendt, at det er en Gaade for Mange, at man i dette Dieblit, da man forhandler om Indførelsen af hemmelig Afstemning i Danmark, hvor man ikke har det, forhandler man i den svenske Rigsdag om at afstafte den hemmelige Afstemning, som de der have i selve Rigsdagen. Denne Gaade er let at løse. Det er nemlig en Ret for Vælgerne at vide, hvorledes deres Repræsentanter stille sig, og derfor er det fuldstændig i sin Orden, at der i Rigsdagen ikke er hemmelig Afstemning, men at Vælgerne faae det at vide som her; men for vore Vælgerne maa det være en Ret, at de kunne holde deres Mening for sig selv, de skulde ikke noget andet Mennekte Regnskab for, hvorledes de ville stemme politisk. Jeg kan ikke forstaa den Indvending, som er fremkommen mod hemmelig Af-